

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

Κέντρο Ημέρας για Παιδιά, Εφήβους και Νεαρούς Ενήλικες
με Διαταραχή στο Φάσμα του Αυτισμού, Ν. Καστοριάς

Φιλιππου & 28^{ης} Οκτωβρίου, Μανιάκοι, Καστοριά

ιστότοπος: www.autismkastoria-kentrohmeras.blogspot.gr

τηλ./fax: 2467087543, mail: kentro.hmeras@gmail.com

Τεύχος 2 -Ιούνιος 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

2

Σου έχει συμβεί ποτέ να είσαι έξω σε κάποιο κατάστημα και να δεις ένα παιδί ή ενήλικα που να ....;

- Τσιμπιέται, κλωτσάει ή να χτυπιέται;
- Φτύνει;
- Τραβάει τα μαλλιά του;
- Δαγκώνεται;
- Τρώει μη βρώσιμα πράγματα;

Ένα παιδί μιλάει για την αδερφή του...

Όταν βγαίνω έξω με την αδερφή μου υπάρχουν φορές που αισθάνομαι χαρά και φορές που δεν αισθάνομαι καλά. Η αδερφή μου πολλές φορές φωνάζει στον δρόμο και αυτό με στεναχωρεί. Υπάρχουν φορές πάλι που φωνάζει και τσιρίζει και μετά κλαίει και αυτό πάλι με κάνει να νιώθω στενοχωρημένος. Στα μαγαζιά όταν βρισκόμαστε μαζί και ξεκινάει να φωνάζει από την κούραση της εγώ νιώθω φόβο. Άλλες πάλι φορές αισθάνομαι λύπη, θυμό ακόμα και απογοήτευση γιατί δεν μπορεί να ησυχάσει. Αυτό όμως που με πειράζει περισσότερο είναι όταν ο κόσμος γύρω με κοιτάζει περίεργα. Αυτός βέβαια είναι ο τρόπος της να μου δείξει ότι κάτι την απασχολεί ή την ενοχλεί αλλά οι υπόλοιποι δεν το καταλαβαίνουν αυτό!

2 / 10

www.ygeia-pronoia.gr

Με την
συγχρηματοδότηση της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

www.epanad.gov.gr

www.espa.gr

© 2009 Sweet

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3

Έχεις σκεφτεί ποτέ ότι αυτά τα παιδιά ή ενήλικες συμπεριφέρονται έτσι επειδή ...;

Δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν τις σκέψεις, τις ανάγκες τα συναισθήματά τους, δηλαδή:

- Μπορεί να νιώθουν απογοήτευση την οποία δεν μπορούν να επικοινωνήσουν με διαφορετικό τρόπο.
- Μπορεί να μη θέλουν να κάνουν κάτι που τους έχει ζητηθεί ή να νιώθουν άβολα.
- Μπορεί να πεινάνε ή να διψάνε.
- Μπορεί να τους ελκύει η αντίδραση του ατόμου που έχουν απέναντί τους. Να προσπαθούν να προσελκύσουν την προσοχή των ατόμων γύρω τους με σκοπό την αλληλεπίδραση.
- Μπορεί να απογοητεύονται που δεν μπορούν να πουν αυτό που τους προκαλεί δυσφορία και να δαγκώνονται για να το κάνουν να σταματήσει, ή αντίθετα να αγωνίζονται για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες τους.
- Μπορεί να προσπαθούν να ανακουφισθούν από το άγχος ή το στρες που νιώθουν.

2 / 10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Τρομάζουν όταν κάτι αλλάζει, δηλαδή:

- Μπορεί να υπήρξε κάποια αλλαγή στη ρουτίνα τους.
- Μπορεί να είδαν έναν άγνωστο άνθρωπο.
- Μπορεί να δυσκολεύονται όταν πρέπει να γνωρίσουν καινούρια άτομα.

Σκέφτονται διαφορετικά

- Μπορεί να δυσκολεύονται να περιμένουν για κάτι, λόγω της αδυναμίας που εμφανίζουν στην κατανόηση της έννοιας του χρόνου και της αφηρημένης σκέψης
- Μπορεί να μην καταλαβαίνουν ποιο πράγμα είναι φαγώσιμο και ποιο όχι

Έχουν αισθητηριακές ευαισθησίες

- Μπορεί να είναι υπερ-ευαίσθητοι στο θόρυβο, τις υφές, τις μυρωδιές ακόμη και σε οπτικά ερεθίσματα.
- Αντίθετα, μπορεί να είναι υπο-ευαίσθητοι, και να ψάχνουν να βρουν τρόπο να ενεργοποιήσουν την αισθητικότητά τους, με το να τσιμπούν ή να χτυπούν τον εαυτό τους.

2 / 10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Μπορεί να τους συμβαίνει κάτι οργανικό

5

- Μπορεί να έχουν δυσκολία στο να καταπιούν ή/και να παράγουν πολλά σάλια.
- Μπορεί να πονάει το στόμα τους, τα δόντια τους ή κάποιο άλλο μέρος του σώματός τους.

Σαν γονιός, φίλος ή φροντιστής έχεις προσπαθήσει ποτέ να ....:

- Χρησιμοποιήσεις το σύστημα επικοινωνίας PECS ή/και οπτική καθοδήγηση για να βοηθήσεις την επικοινωνία του παιδιού και να του δείξεις τη σειρά των γεγονότων και την ρουτίνα που θα ακολουθήσει σήμερα;
- Προετοιμάσεις το άτομο με αυτισμό για τη γνωριμία με ένα νέο πρόσωπο δείχνοντάς το πρώτα σε φωτογραφίες ;
- Χρησιμοποιήσεις ωτοασπίδες για την μείωση του θορύβου και γυαλιά ηλίου για το έντονο φως;
- Αντικαταστήσεις τις έντονες μυρωδιές με άλλες που του αρέσουν;
- Να ανακατευθύνεις το άτομο σε κάτι εναλλακτικό όπως να τσιμπάει πλαστελίνη, να χτυπάει παλαμάκια, να τραγουδήσετε ένα τραγούδι- χτυπώντας παλαμάκια, να κλωτσήσετε μία μπάλα ή να χτυπήσετε μία τσάντα;

2 / 10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

6

- Ανταμείψεις το άτομο κάθε φορά που συμπεριφέρεται με τρόπο κοινωνικά αποδεκτό;

- Να περιορίσεις τα πολλά λόγια;

- Επισκεφθείτε ένα γιατρό για να αποκλείσεις πιθανό ενδεχόμενο δυσλειτουργίας ή πόνου;

Σαν καταστηματοάρχης έχεις προσπαθήσει ποτέ να ....:

- Παραμένεις ψύχραιμος έτσι ώστε να μην τροφοδοτήσεις τις άσχημες συμπεριφορές του ατόμου; Είναι σημαντικό να προσεγγίσεις το άτομο με σταθερότητα, έτσι ώστε να μην λαμβάνει αντιφατικά μηνύματα και να του είναι ξεκάθαρο τι πρέπει να κάνει.

- Μιλήσεις λιγότερο; Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεις τυχόν υπερχείλιση του ατόμου, δηλαδή να υπερφορτιστεί και να φτάσει σε ακραίες συμπεριφορές, και να μην μπορεί να επεξεργαστεί τις πληροφορίες που του δίνεις. Άτομα με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές - Αυτισμό μαθαίνουν πιο εύκολα οπτικά παρά ακουστικά και έχουν δυσκολίες με την βραχυπρόθεσμη μνήμη. Θα είναι πιο αποτελεσματικό να χρησιμοποιήσεις, αν μπορείς, εικόνες για να βοηθήσεις το άτομο να καταλάβει πραγματικά την πληροφορία που του δίνεις.

2 / 10

www.ygeia-pronoia.gr

Με την
συγχρηματοδότηση της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

www.epanad.gov.gr

www.espa.gr

© 2009 Sweet

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό & Δ.Α.Δ.
Ν. Καστοριάς

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

7

- Αφήσεις το άτομο να ηρεμήσει; Ρώτα τους δικούς του τι το βοηθά να ηρεμήσει. Αυτό μπορεί να είναι κάποιο παιχνίδι, μια ήσυχη γωνιά, ένα αγαπημένο τραγούδι ή μια συγκεκριμένη μυρωδιά.

Χρήσιμα Links:

- www.challengingbehaviour.org.uk
- <http://www.autism.org.uk/living-with-autism/understanding-behaviour/challenging-behaviour/challenging-behaviour-in-children-with-an-asd.aspx>
- www.autism.org.uk/behaviourfaq
- <http://www.autismhellas.gr/el/InformationFamilyMembers.aspx>

Επικοινωνία:

<http://autism-kastoria.blogspot.gr/2011/03/blog-post.html>

<http://autismkastoria-kentrohmeras.blogspot.gr/>

2 / 10